

Protocol doorstroom
groep 2 naar groep 3

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	2
2. Protocol overgang groep 2 naar groep 3 op De Drie Vijvers.....	3
- De ontwikkeling van kleuters.....	3
- De communicatie.....	3
- Het besluit.....	3
3. Doorstroom van herfstleerlingen van groep 2 naar groep 3.....	4
4. Versnellen in groep 1-2-3.....	4
5. Een soepele overgang van groep 2 naar groep 3.....	5
6. Het tijdpad van de beslissingsprocedure rond de overgang van groep 2 naar groep 3	6
7. Beslissingsformulier overgang groep 2 naar groep 3.....	7
8. Protocol Herfstkinderen.....	8

1. Inleiding

De wet Primair Onderwijs stelt dat de kalenderleeftijd van een kind niet langer bepalend is voor de overgang naar een volgende groep. De school is wettelijk verplicht het onderwijs zodanig in te richten dat een leerling een ononderbroken ontwikkelingsproces kan doorlopen. Het onderwijs moet worden afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van het kind. De meeste leerlingen doorlopen, met ons onderwijsaanbod, de basisschool in 8 jaar. Voor sommige leerlingen is het nodig dat de school extra ondersteuning/ aanpassing biedt.

In dit protocol wordt ingegaan op de doorstroom van kinderen binnen de kleuterbouw en van groep 2 naar groep 3. De school heeft de ruimte om zelf een afweging te maken voor een eventuele kleuterbouwverlenging of versnelling. Wel wordt nadrukkelijk gevraagd naar beredeneerde afwegingen op basis waarvan de beslissing rondom een verlenging, doublure of versnelling in de kleuterbouw tot stand is gekomen. In dit protocol wordt aangegeven op grond waarvan keuzes/ beslissingen op Basisschool De Drie Vijvers gemaakt worden.

Daarnaast wordt in dit protocol aangegeven op welke wijze we de doorstroom van groep 2 naar groep 3 zo soepel mogelijk laten verlopen.

2. Protocol overgang groep 2 naar groep 3 op De Drie Vijvers

De ontwikkeling van kleuters

Een kind ontwikkelt zich voortdurend, soms geleidelijk en soms met sprongen. Het jonge kind ontwikkelt zich al experimenterend, verkennend en spelend. In groep 1/2 zorgt de leerkracht voor een passend en gevarieerd aanbod aan activiteiten. Het is de taak van de leerkracht om in te spelen op de verschillen tussen leerlingen en om hun ontwikkeling verder te stimuleren. De leerkracht observeert daarbij de vorderingen van het kind op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling, de spraak-taal ontwikkeling, de motoriek, de cognitieve ontwikkeling en het speelwerkgedrag.

De communicatie

Na een aantal schoolweken vinden op school de welbevindingsgesprekken plaats. In maart staan de kind geleide oudergesprekken gepland.

Het nemen van de beslissing of een kind doorstroomt naar groep 3, begint op De drie vijvers in januari van groep 2. We hebben de ontwikkeling van het kind gevolgd en vastgelegd m.b.v. onze observatielijsten en de Cito toetsen. Mochten er vóór januari al opvallende zaken in de ontwikkeling van het kind zijn, worden ouders eerder uitgenodigd.

In dit gesprek wordt aangegeven wat er al is ondernomen en wat we gaan doen om het kind verder te helpen in zijn ontwikkeling.

We geven bij de ouders tevens aan wanneer we, in overleg, de definitieve beslissing nemen over het vervolg van de schoolloopbaan van het kind. Bij jonge kinderen (zogenaamde herfst-leerlingen) doen we dat zo laat mogelijk omdat jonge kinderen vaak in een korte tijd nog grote ontwikkelingen kunnen doormaken, hier wordt later in dit protocol op terug gekomen.

Het besluit

Wanneer de beslissing is genomen tot het verlengen van de kleuterperiode, gaan we kijken hoe we de resterende tijd zo optimaal mogelijk kunnen benutten. Daarbij krijgt het kind de gelegenheid zich verder te ontwikkelen op zowel sociaal emotioneel als cognitief gebied. Ook kan er voor gekozen worden om extra aandacht/uitdaging op taal- en rekengebied aan te bieden.

Bij het besluit een leerling door te laten stromen van groep 2 naar groep 3 hanteren we de volgende criteria:

Bij de sociaal-emotionele ontwikkeling wordt gekeken naar;

- Zelfbeeld
- Zelfvertrouwen
- Zelfstandigheid
- Zelfredzaamheid
- Intrinsieke motivatie
- Weerbaarheid
- Omgang met andere kinderen
- Concentratie
- Taakgerichtheid

Bij de cognitieve ontwikkeling (signaleringslijsten) staan de volgende ontwikkelingsgebieden centraal;

- Ontluikende- en beginnende geletterdheid
- Beginnende gecijferdheid
- (auditieve) informatieverwerking
- Mondelinge taalvaardigheid

Is er sprake van achterstanden in de motorische ontwikkeling?

- Is de leerling voldoende in staat om het schrijfproces op te pakken.

3. Doorstroom van herfstleerlingen van groep 2 naar groep 3

Herfstleerlingen: kinderen geboren tussen 1 oktober en 1 januari hebben relatief gezien een korte kleuterperiode. Voor de meeste kinderen is deze periode toereikend, een enkeling heeft behoefte aan extra kleutertijd. De overgang van een leerling heeft niet alleen te maken met leeftijd, maar vooral met de ontwikkeling die een leerling doormaakt. We kijken naar zaken als werkhouding, sociaal-emotionele ontwikkeling, leergierigheid, concentratie en cognitieve ontwikkeling. We volgen dit d.m.v. observaties, activiteiten in de groep en toetsen. Belangrijk is dat kinderen voldoende leertijd en ontwikkeltijd krijgen om een stevige basis te verkrijgen voor de rest van hun basisschooltijd.

De kinderen die tussen 1 oktober en 1 januari geboren zijn worden nauwlettend gevolgd om tot een verantwoorde beslissing voor de doorstroom te komen. Op onze school stromen groep 2 leerlingen, die vóór 1 januari geboren zijn, in principe door naar groep 3, tenzij er sprake is van een ontwikkelingsachterstand. Wanneer dit aan de orde is wordt dat tijdig met ouders gecommuniceerd en kan gekozen worden voor een verlenging van de kleuterperiode. (zie bijlage “Protocol Herfstkinderen”)

4. Versnellen in groep 1-2-3

Soms zijn kinderen op alle gebieden verder dan hun leeftijdsgenoten. Vaak blijkt dit al in groep 1. De leerkracht kan dan in overleg met de ouders beslissen dat een leerling eerder met groep 2 mee gaat draaien om hem/haar de ontwikkelingskansen te geven waar het kind aan toe is. Of het kind vervolgens door zal gaan naar groep 3 hangt af van de volgende aspecten:

- De werkhouding van het kind moet op het niveau van groep 2 zijn; een kind moet langere tijd achter elkaar door kunnen blijven werken en intrinsiek gemotiveerd zijn om te werken.
- Hoe is de sociale ontwikkeling van het kind; speelt het met kinderen van groep 2, voelt het zich thuis bij deze leeftijdsgroep en heeft de leerling aansluiting in de groep.
- Hoe staat het kind in de spelontwikkeling; is er sprake van gevorderd rollenspel, zoekt het kind ook naar extra uitdagingen in het spel, kiest het ook voor moeilijke activiteiten.
- De taalontwikkeling is erg belangrijk; spreekt de leerling in goed opgebouwde zinnen, heeft het een rijke woordenschat, beheerst het kind de leesvoorwaarden.
- Het kind moet emotioneel stabiel zijn en zelfvertrouwen hebben.

- Wat de motoriek betreft, moet de fijne motoriek voldoende ontwikkeld zijn om het schrijfproces op te kunnen pakken.
- Op het gebied van de rekenontwikkeling moet een kind goed kunnen tellen, meten, wegen en logisch kunnen denken.
- Het kind moet snel van begrip zijn, een goede concentratie hebben, een brede belangstelling hebben en goed gemotiveerd zijn om naar groep 3 te gaan.

Over het algemeen geldt dat kinderen bij wie overwogen wordt om vroegtijdig naar groep 3 te gaan een duidelijke voorsprong moeten hebben op leeftijdsgenoten, alles goed mee kunnen doen met groep 2 en liefst nog iets beter presteren, gedurende langere tijd. Dit omdat er bij veel kinderen in de kleuterleeftijd sprake is van ontwikkelingsvoorsprongen die later weer ingelopen kunnen worden door anderen. Er blijft sprake van uitzonderingen, omdat in groep 2 veel aandacht geschonken wordt aan de brede ontwikkeling van de kinderen en in groep 3 meer aandacht is voor het cognitieve aspect. Dit is iets waar kinderen wel aan toe moeten zijn.

5. Een soepele overgang van groep 2 naar groep 3

Binnen ons onderbouwteam staan alle neuzen dezelfde kant op. De leerkrachten van groep 1-2-3 plus IB-er hebben scholing over de doorstroom van groep 2 naar groep 3 gevolgd.

We erkennen dat jonge kinderen leren vanuit spel en beredeneerd aanbod. Hierop proberen we in de groepen 1-2 en 3 zoveel mogelijk op aan te sluiten. De volgende elementen worden bij ons op school doorgetrokken van groep 2-3 naar groep 3;

- Het starten in de kring, ook gezamenlijke activiteiten vinden geregeld plaats in de kring
- Het werken in kleine kringen
- Het werken in verschillende hoeken
- Gedifferentieerd aanbod dat aansluit bij de zone van naaste ontwikkeling
- Het werken van het planbord
- Thematisch werken
- Een extra buitenspelmoment
- Inzet van ontwikkelingsmaterialen
- Het werken met dagritmekaarten
- Handelen/bewegend leren
- Inzet van spelactiviteiten in het circuit 2 keer per week
- Ochtend routine
- Coöperatieve werkvormen

6. Het tijdpad van de beslissingsprocedure rond de overgang van groep 2 naar groep 3

oktober/november – december groep 2

- signalering, welk kind behoort tot de risicogroep (indruk leerkracht, VVE traject, Entreegesprek Cito E1, familiale dyslexie,)
- start overleg met leerkrachten, intern begeleider
- overleg ouders over de ontwikkeling van het kind, maar ook het aangeven van twijfel als deze er zijn

januari – maart groep 2

- verzamelen van informatie (meetmoment observatie registratie/ afname M2 Cito)
- overleg met de ouders over ontwikkeling van het kind
- bespreken eerste overweging wel/ niet doorgaan naar groep 3

mei groep 2

- definitieve beslissing over verlenging of overgang

september/oktober nieuw schooljaar

- Opstellen (handelings)plan i.s.m. IB-er. Hierin staat omschreven welke extra begeleiding of welk plan van aanpak gehanteerd gaat worden om aan te sluiten bij de ontwikkelingsbehoeften van de leerling, om te voorkomen dat de leerling 2 jaar “hetzelfde” doet

Kijkwijzer voor besluitvorming verlenging leerlingen groep 2

Naam:

Ingevuld op:

Geboortedatum:

Puntentotaal:

Besproken met ouders op:

Beslissing: wel / niet naar groep 3

Gedrag

Contact met anderen	
Contact met de leerkracht	
Voelt zich op zijn gemak	
Komt voor zichzelf op	
Omgang regels/afspraken	

Taakwerkhouding

Kan zich concentreren	
Werktempo is voldoende	
Is zelfstandig	
Durft om hulp te vragen	
Heeft voldoende zelfvertrouwen	
Omgaan uitgestelde aandacht	
Betrokkenheid	
Taakaanpak	
Intrinsieke motivatie	

Motoriek

Heeft een goede pengreep	
Kan de schrijfpatronen maken	
Beweegt zich soepel	
Werkverzorging	

Mondelinge taalontwikkeling

Is betrokken/actief tijdens kring	
Heeft een goede luisterhouding	
Spreekdurf/verstaanbaarheid	
Goede zinsbouw	

Beginnende geletterdheid

Kan zijn naam schrijven	
Kent 15 letters (wenselijk)	
Auditieve synthese	
Kan rijmen	
Klankpositie bepalen	
Invented spelling	
Cito Taal voor kleuters	

Beginnende gecijferdheid

Rekenbegrippen/schriftoriëntatie	
Kan tellen t/m 20 (akoestisch)	
Kan synchroon tellen	
Kan resultaatief tellen	
Kent de cijfers t/m 20	
Kan terugtellen van 10 naar 0	
Cito Rekenen voor kleuters	

Beheerst het kind het onderdeel:
 Goed = 2 punten
 Voldoende = 1 punt
 Nog niet voldoende = 0 punten

Cito I+ of I = 2 punten
 Cito II of III = 1 punt
 Cito IV, V of V+ = 0 punten

Totaal te behalen:
 Heeft het kind meer dan 80% gescoord,
 dan voldoet het aan de voorwaarden om
 door te stromen naar groep 3

7. Protocol Herfstkinderen

1. Groep 1: Bij het eerste kennismakingsgesprek met ouders geeft de leerkracht informatie over het herfstprotocol. Daarbij ook bespreken wat dat mogelijk voor hun kind zou kunnen betekenen.
2. Vanuit de observatie- en registratiegegevens wordt duidelijk wat het aanbod moet zijn voor de verdere ontwikkeling. Het gaat hier naast de cognitieve ontwikkeling ook om zelfstandigheid, werkhouding, concentratie.
3. Aan het eind van groep 1 maken de herfstkinderen in juni de CITO E1 Rekenen en Taal. Dit is een objectieve genormeerde meting. De toetsgegevens, naast de andere observatiegegevens, helpen bij het afstemmen van het onderwijsaanbod op maat.
4. In principe worden de herfstkinderen in het nieuwe schooljaar ingedeeld in groep 2. Wanneer er twijfels zijn wordt duidelijk omschreven waarom en wordt aangegeven wat dit kind nodig heeft om zich verder te ontwikkelen.
5. Een mogelijke verlening van de kleuterperiode wordt uiterlijk februari groep 2 met ouders besproken. De uiteindelijke definitieve beslissing moet in april/mei genomen worden.
6. Wanneer blijkt dat de ontwikkeling over de hele lijn de overgang naar groep 3 bemoeilijkt, wordt er gekeken naar de onderwijsbehoeften van dit kind. Wat is de meerwaarde van nog een jaar groep 2. Wat kun je opvangen in groep 3. De eerste besprekingen met ouders starten hier rond februari.
7. In het eindoordeel spelen volgende aspecten een belangrijke rol:
 - De sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind waar bij rekening gehouden wordt met de mate van: zelfvertrouwen, concentratie, werkhouding, de ontvankelijkheid voor leren, de ontwikkeling van de motoriek, de zelfstandigheid en het werktempo.
 - De aanwezigheid van de elementaire lees- en rekenvoorwaarden, beginnende geletterdheid en gecijferdheid.